

tiviteter ikke defineres som »lovlige« i et eller flere af de andre EU-lande. I et svar til Europaudvalget siger justitsminister Bjørn Westh, at for »... alle de kriminalitetsformer, som Europol skal beskæftige sig med – herunder terrorisme – må udtrykket derfor fortolkes i overensstemmelse med hvert enkelt lands retsopfattelse og -tradition«. Hvis Keld Albrechtsen f.eks. stillede sig op på et møde i Baskerlandet og holdt en tale, som kritiserede den spanske regering for dens behandling af baskerne og gik ind for autonomi for baskerne, er der næppe tvivl om, at han ville blive defineret som »terroristsympatisør« og Enhedslisten som en »kriminell« organisation.

Desuden er der ingen ordentlig parlamentarisk kontrol med Europol. Europa-Parlamentet vil en gang om året få tilsendt en rapport over Europolis aktiviteter, men der vil ikke være anden form for indsigt i og kontrol med Europol på nationalt eller mellemstatsligt niveau ud over de nationale embedsmænd og kontrolinstanser, som er blevet etableret inden for Europol. En af de formelle begrundelser for ikke at have en sådan tilsynsmyndighed er, at det er et politisamarbejde på mellemstatsligt niveau. I praksis vil det altså sige, at vi får ikke bare en overnational organisation til bekæmpelse af kriminalitet, men også en politisk efterretningstjeneste, som ikke engang er underlagt den meget begrænsede parlamentariske kontrol, som findes med de danske efterretningstjenester.

Hertil kommer, at databeskyttelsen kommer til at bygge på den europæiske konvention af 28. januar 1981 om beskyttelse af det enkelte menneske i forbindelse med elektronisk databehandling af personoplysninger. Denne konvention sikrer på ingen måde enkeltpersoner mod misbrug af oplysninger. Tværtimod indeholder denne konvention en lang række undtagelsesbestemmelser, der gør, at efterretningstjenester kan registrere alle mulige oplysninger om en person, uden at vedkommende har ret til at få oplysning herom.

I den vedtagne Europolkonvention kan en registreret person ikke få aktindsigt om sig selv, hvis dette kan skade hensynet til »medlemsstaternes sikkerhed«, »den offentlige sikkerhed« eller »bekæmpelse af kriminelle handlinger«. Paragrafferne er udformet således, at det bliver helt vilkårlige tolkninger af disse »garantibestemmelser« – oven i købet foretaget af den samme organisation som foretager registreringerne om vedkommende. En samling gummiparagraffer, som sikrer, at alt kan registreres, uden at de registrerede har aktindsigt. I Europolkonventionen står der oven i købet, at Europol eller dets kontrolinstans ikke behøver at forklare årsagerne til, at vedkommende ikke kan få aktindsigt, hvis det skønnes,

at dette kan »underminere« det grundlag/formål, på hvilket registreringen foregår.

I et svar til Europaudvalget på spørgsmål nr. 113 skriver justitsministeren, at »... i de tilfælde, hvor lovgivningen i den enkelte medlemsstat som udgangspunkt giver adgang til egen acces, kan Europol dog i en række tilfælde, jf. artikel 19, stk. 3, nr. 1-3, nægte egen acces. Som eksempel herpå kan blandt andet nævnes behovet for at sikre, at Europol kan udføre sine opgaver behørigt... Det er således korrekt, at den pågældende ikke har nogen garanti for at få egen acces i Europolis registre«.

I Europolkonventionens artikel 19, stk. 3, nr. 1-3, står der følgende undtagelser, som Europol kan bruge som begrundelse for at nægte egen acces til registre:

»Når medlemsstatens ret foreskriver, at oplysninger skal udleveres, afslås udleveringen, hvis det er nødvendigt:

- 1) for at Europol kan udføre sine opgaver behørigt,
- 2) for at beskytte medlemsstaternes sikkerhed og den offentlige orden eller for at bekæmpe strafbare handlinger,
- 3) for at beskytte tredjemands rettigheder og friheder, og den berørte persons interesse i udleveringen af oplysninger således ikke kan betragtes som mest tungtvejende«.

Hvis det teoretisk skulle være lykkedes at være kommet forbi begrænsningerne i stk. 3, kommer derefter stk. 4 i samme artikel 19, som stiller en ny række betingelser for, hvilken fremgangsmåde der skal overholdes for videregivelse af de personlige oplysninger. I sidste punkt i stk. 4 står der ganske enkelt, at »... hvis en eller flere medlemsstater eller Europol har tilkendegivet deres modstand mod udleveringen af oplysningerne, underretter Europol den pågældende om, at den har foretaget kontrollen, uden at anføre forhold, som kan afsløre, om den pågældende er registreret eller ej«.

Med sådanne begrænsninger og de tolkninger, som hele artikel 19 åbner op for, vil Europolis daglige ledelse i realiteten kunne nægte alle adgang til oplysninger om, hvorvidt man er registreret eller ej. Det åbner op for rent politisk betingede afgørelser.

Europaudvalget har i et andet spørgsmål (spørgsmål nr. 114) spurgt, om Europol vil kunne udlevere oplysninger om danskere til andre landes politi og efterretningstjenester, og om oplysningerne derfor vil kunne sive til f.eks. mafiaen eller spanske højrekredse. Hertil svarede Justitsministeriet den 11. juli 1995, at »... der kan naturligvis ikke gives nogen garanti mod, at de oplysninger, der efter reglerne i konventionen videregives til en anden medlemsstats